

FAQ LEDEN-VOOR-LEDENPROJECT BLADMUZIEK

In dit document treft u vragen en antwoorden aan die opgesteld zijn bij het document Gebruikersvoorwaarden. Beide documenten zijn te vinden op de webpagina Bladmuziek.

Aan deze tekst kunnen geen rechten worden ontleend.

01. Waarom zijn er regels voor het gebruik van de composities, het is toch gebruiksmuziek?

Gebruiksmuziek is misschien een typische term uit de kerkmuziekwereld maar geen aparte categorie in het auteursrecht. Elke originele compositie is auteursrechtelijk beschermd, ook als er geen copyright-teken (©) op vermeld staat, en ongeacht door wie het gemaakt is. Het auteursrecht geldt tot 70 jaar na de overlijdensdatum van de maker.

Het auteursrecht bestaat (samengevat) uit de volgende rechten:

- A. Het alleenrecht van de maker om het werk **openbaar te maken**, dat wil zeggen: het tot klinken (laten) brengen van het werk.
- B. Het alleenrecht van de maker om het te **vermenigvuldigen**, dat wil zeggen: het publiceren op papier of op digitale wijze.
- C. Het **persoonlijkheidsrecht**: recht op naamsvermelding en het recht dat het werk niet zodanig aangetast mag worden dat het niet meer recht doet aan het origineel.

In het geval van het KVOK-project betreft het auteursrecht twee personen: de maker van de melodie, en de maker van de bewerking van de melodie. De uitgever van het Liedboek heeft met de KVOK de voorwaarden opgesteld voor het publiceren van bewerkingen van auteursrechtelijk beschermde melodieën. Binnen deze voorwaarden mogen intonaties, voorspelen en andere bewerkingen wél, en zettingen en bewerkingen van zettingen, níet gepubliceerd worden, tenzij de KVOK hiervoor toestemming heeft verkregen van de maker van de melodie. De makers van het Leden-voor-ledenproject gaan ermee akkoord dat de KVOK de composities alleen beschikbaar stelt achter een wachtwoord aan andere leden. Om recht te doen aan het persoonlijkheidsrecht zijn er regels opgesteld over wat je wel en niet met de composities mag doen.

02. Wat is de definitie van een 'reguliere kerkdienst'?

Alle kerkelijke bijeenkomsten met gemeentezang waarvoor geen toegangsgeld of collecte ter bestrijding van de onkosten wordt geheven, ofwel, waarbij geen geld verdiend wordt. Een uitvaartdienst of trouwdienst, een gemeenteavond, een kerkenraadsvergadering of een kerkelijke jeugdbijeenkomst waarbij (begeleid) gezongen vallen hier onder. Een (benefiet-) concert, een samenzangavond of een koorconcert met een collecte ter bestrijding van de onkosten zijn geen kerkelijke bijeenkomsten. Dat wil niet zeggen dat de composities dan niet gebruikt mogen worden, maar officieel pas nadat de componist om toestemming is gevraagd. Het staat gebruikers vrij om dit niet te doen, maar zij kunnen hier op aangesproken worden door de rechthebbenden.

03. De PKN heeft toch een regeling met de BUMA voor het gebruik van muziek die in de kerkdiensten wordt uitgevoerd? Vallen de composities van het Leden-voor-ledenproject daar ook niet onder?

Gemeentezang is auteursrechtvrij. Als het gaat om de uitvoering van overige muziek in kerkelijke bijeenkomsten (en daar vallen intonaties en voorspelen ook onder) heeft de PKN een regeling getroffen met BUMA. Deze regeling geldt alleen voor composities die gemaakt zijn door componisten die hun composities bij BUMA geregistreerd hebben. Voor de meeste componisten in dit Leden-voor-ledenproject geldt dat zij niet aangesloten zijn bij BUMA en dus niet onder deze regeling vallen. Door aan dit KVOK-project bij te dragen gaan de componisten stilzwijgend akkoord met de uitvoering van hun werk zoals geformuleerd in de Gebruikersvoorwaarden.

04. Hoe vraag ik de componist om toestemming als het gaat om een opname van een werk of uitvoering buiten een kerkelijke bijeenkomst?

Door de componisten (zowel van de melodie als van de bewerking) op persoonlijke titel schriftelijk te benaderen. De contactgegevens kunnen via e-mail opgevraagd worden bij de muziekcommissie, zie het e-mailadres op de webpagina Bladmuziek.

05. Ik wil een bewerking uitvoeren in een concert, georganiseerd door mijn kerk. Ik heb toestemming van de componist gevraagd maar deze vraagt hier een vergoeding voor. Mijn kerk wil de vergoeding niet betalen. Kan de KVOK hier iets aan doen?

De KVOK staat buiten de afspraken die een gebruiker van muziek met een componist maakt in de situaties die niet in de Gebruikersvoorwaarden zijn vastgelegd.

06. Mijn kerk streamt diensten via Kerkdienstgemist.nl / Kerkomroep.nl / Youtube / Facebook / een eigen website, mag ik dan muziek uit het Leden-voor-ledenproject uitvoeren in de dienst?

Zodra muziek uitgezonden wordt is er sprake van naburige rechten. Via een betaalde licentie kan een kerk toestemming verkrijgen voor uitzending via streaming. Een kerk kan dit regelen via CCLI (Christian Copyright Licensing International), die ook afspraken gemaakt heeft met BUMA.

Het uitzenden van de bewerkingen uit het Leden-voor-Ledenproject valt onder geen enkele licentie zolang een maker niet bij BUMA is aangesloten. Door bij te dragen aan het Leden-voor-Ledenproject gaan de makers er stilzwijgend mee akkoord dat hun werk gestreamd mag worden, zolang het gaat om streaming van een reguliere kerkdienst (zie vraag 2).

07. Ik vind dat auteursrechtenverhaal erg ingewikkeld en onoverzichtelijk, kan dat niet eenvoudiger?

Er zijn momenteel (2023) verschillende onduidelijke situaties voor wat betreft het uitvoeren en streamen van gemeentezang en overige kerkmuziek. Er zijn plannen vanuit verschillende organisaties, waaronder de PKN, om het een en ander centraal te gaan reguleren. Omdat die plannen nog niet zijn uitgewerkt heeft de KVOK op zorgvuldige wijze afgebakend op welke wijze de bewerkingen op de website gebruikt mogen worden. Zolang de gebruikers zich houden aan de Gebruikersvoorwaarden, wordt het auteursrecht gerespecteerd.

08. Mijn leerling speelt af en toe in een dienst om te oefenen in het begeleiden. Mag

ik haar/hem bewerkingen van het Leden-voor-ledenproject laten spelen?

Nee, de bewerkingen zijn alleen bedoeld voor leden van de KVOK en mogen niet verspreid worden. De makers krijgen er niet voor betaald en de gebruikers hoeven er niet voor te betalen. Dat laatste is een privilege dat gekoppeld is aan het KVOK-lidmaatschap. Een goede reden om je leerling een lidmaatschap van de KVOK (door middel van een abonnement op een van de bladen) cadeau te geven!

09. Mijn collega-organist van dezelfde kerk waar ik speel is geen lid van de KVOK, mag ik mijn inloggegevens voor de website Bladmuziek delen?

Nee, de inloggegevens zijn gekoppeld aan het lidmaatschap van de KVOK en mogen niet gedeeld worden met niet-leden. Ook mogen uitgeprinte bewerkingen van het Voorspelenproject niet uitgeleend worden aan deze collega of in een verzamelband worden achtergelaten op het orgel voor gebruik door andere organisten: dit geldt als het verspreiden van auteursrechtelijk beschermd materiaal zonder toestemming.

10. Mijn kerk wil lid worden van de KVOK en zo toegang krijgen tot het Leden-voor-ledenproject ten behoeve van alle organisten die in de diensten spelen, kan dat?

Nee, dat is niet toegestaan. Onder gebruikers worden natuurlijke personen verstaan, geen rechtspersonen. Kerken, stichtingen, conservatoria en bibliotheken kunnen wel een abonnement nemen op de bladen, maar krijgen geen toegang tot deze webpagina.

11. Ik wil een bewerking aanpassen, mag dat?

Dat mag zolang er geen *significante* veranderingen plaatsvinden. Het instrumenteren voor andere instrumenten is toegestaan, net als het transponeren naar een andere toonsoort. Een enkele noot wijzigen in verband met de beperkte omvang van een instrument is geen significante wijziging.

Ook het inkorten van een compositie (bijv. als de collectie is afgelopen) of enkele variaties uit een partita spelen is geen probleem. Belangrijk is dat de oorspronkelijk versie van het werk goed herkenbaar blijft. Zodra je er zelf noten bij gaat verzinnen wordt het oorspronkelijke werk aangetast, wat een schending van het auteursrecht is.

Dat geldt ook voor het verlengen van een partita met zelfbedachte variaties als er nog tijd gevuld moet worden: dit suggereert dat deze bij het oorspronkelijke werk horen, en is een aantasting van het oorspronkelijke werk (zie vraag 1C).

12. Ik ben vergeten de naam van de componist van de bewerking die ik tijdens het Avondmaal speel op de Orde van Dienst te laten afdrukken, wat nu?

Het is inderdaad in principe de bedoeling dat dat gebeurt als het kan, maar het is geen voorwaarde voor het mogen uitvoeren van het werk.